

[Schmidt.]

vilde gøre opmærksom paa, og jeg vilde bede om, at man, naar man vil gribe dette store Problem an om Gældsnedskrivning, saa ogsaa vil tænke paa, at man sikrer Landmanden bedre hans personlige Interesser, end man har gjort det før. Jeg har ofte været opmærksom paa dette Forhold, men jeg har ikke hørt, det er blevet drøftet i Offentligheden, og jeg vil gerne gøre det, for at man kan tage Stilling til det.

Jeg mener, at den overordentlige Nødstilstand, i hvilken Landbruget befinder sig, især Nordslesvig, kræver generelt, at man træffer saa forsvarlige Foranstaltninger som muligt for at forhindre, at en Landmand uden egen Skyld gaar fra sin Ejendom. Overgang i andre Hænder betyder jo for det meste kun, at en Familie kommer i Ulykker, at den næste kommer af med, hvad den har, og at der i mange Tilfælde ogsaa sker Driftsforstyrrelser, der kun skader Almenvællet. Kan den enkelte ikke klare sig, maa der gives Familien Tid og Lejlighed til at træde til. Er en hel Landsdel kommet i en saa uholdbar Tilstand som Nordslesvig uden egen Skyld, maa der gives et generelt Moratorium for det hele, indtil man har skaffet betryggende Tilstande.

Jeg har sagt det før, og jeg siger det igen i Dag. Jeg ved godt, det kræver Ofre fra Staten, fra Samfundet i det hele, men det er uundgaeligt og bedre, end at Landets Forhold gaar Opløsningen i Møde og Familie efter Familie bliver ødelagt. Mennesket, Familien, Folket maa komme til sin Ret. Dette Øjemed maa Pengene ogsaa tjene. Kapitalens Ret til Rente maa begrænses af disse Hensyn. Hele Samfundet hviler ikke trygt, naar Jorden ikke mere giver dens Dyrkere Eksistensmulighed.

Jeg vil i denne Sammenhæng ogsaa gøre nogle Bemærkninger til Arbejderspørgsmaalet og allerførst gentage, hvad der saa ofte er blevet sagt, og hvad der er blevet sagt med Rette, at i det Øjeblik, Landbruget var rentabelt — det blev ogsaa sagt fra kommunistisk Side —, vilde den største Del af Beskæftigelsesspørgsmaalet være løst, saa vilde Landbruget være i Stand til at bruge saa mange Kræfter, at over Halvdelen af dem, der staar ledige paa Torvet, vilde komme i Beskæftigelse igen. Men jeg vil derudover som saa ofte før hævde, at en klarsynet Fremtidspolitik ogsaa maa arbejde hen paa, at Arbejderen faar sin Del af Jorden at støtte sig til i sin Kamp for Tilværelsen og eget Hjem paa denne Jord. Han skal ikke blive Landmand, ej

heller Gartner, men som Arbejder have Mulighed for i sin egen Have, lad os sige en 1500 Kvadratmeter, at dyrke en hel Del af de Livsfornødenheder, han ellers maa købe, og have Del i et Arbejde paa egen Grund under den frie Himmel, i Sol og frisk Luft og i Naturens store Værksted.

Det er ikke et sentimentalt Krav, men jo mere det blev opfyldt, vilde det vise sig som en Aflastning af de alt for høje sociale Udgifter. Det vil desto mere blive paa-krævet at træffe slige Foranstaltninger, jo mere de arbejdssparende Maskiner tvinger til at indskrænke Arbejdstiden. Det er noget, man maa regne med. Det behøver ikke at være en Ulykke for Arbejderne. Naar Arbejderne bare har Lejlighed til i deres Frihed at arbejde for sig selv, vil det tværtimod være en Berigelse af deres Liv. Jeg haaber, at de Særforanstaltninger, som vi venter for Nordslesvigs Skyld, ogsaa maa tænke paa sligt.

Der er blevet talt meget om det hensigtsmæssige i at danne en Kommission til at foreslaa de nødvendige Foranstaltninger for Nordslesvig, og jo mere man taler om det, jo lettere kan det gaa, som Ordsproget siger, at medens Græsset gror, dør Horsemor. Men der er jo i Grunden ikke noget til Hinder for, at man straks skrider til Handling og alligevel danner et saadant nordslesvigsk Organ, der betros Gennemførelsen af Opgaverne og med den Funktion at raadgive ved det, der maa ske — for det vil jo ikke alt kunne ske paa een Gang. Saadan et Organ maa selvfølgelig have en behørig Repræsentation af den tyske Folkedel, ligesom jeg endnu engang kræver, at vi er repræsenteret i det Udvalg, der i Nordslesvig gennemfører Jordlovsudvalgsarbejdet. Det maatte være en Selvfølge, at man giver os denne Repræsentation, og noget saadant er jo ogsaa erkendt af nogle danske Mænd fra konservativ Side. Vi har oplevet, at man i Tilfælde, hvor en tysk Ejendom var truet af Tvangsauktion, erklærede, at den tyske Ejer ikke var kvalificeret til at drive Ejendommen paa behørig Maade, men at samtidig Naboerne, baade danske og tyske, tilkendegav, at de ansaa Ejeren for overmaade godt kvalificeret. Vi kan deraf drage den Slutning, at man i mange Tilfælde trænger os bort fra vor Jord, og at der maa sørges for, at ogsaa tyske Repræsentanter i saadanne Tilfælde, særlig i de Tilfælde, hvor der foreligger Andragender fra Nybyggere, faar et Ord med. Jeg fremhæver endnu en Gang, at vel er der i Grænselande for begge Parter nationale Opgaver at løse, og national Kamp kan derfor ikke undgaas,